1 Opening door de voorzitter

J. Roland voorzitter

Dames en heren, het is inmiddels zeven uur. We zijn vandaag bij elkaar in verband met een Gezamenlijke commissie over de participatie. Ik heet u allen welkom. Ik wil vooraf even tegen u zeggen: mocht u van zin zijn om in deze avond voor kerst een drankje te nuttigen tijdens deze vergadering, doe dat dan alsjeblieft buiten beeld want iedereen kan dit namelijk zien. Ik zie al een interruptie van de heer Ter Horst. Sorry, Voorzitter. Mevrouw Laumann komt iets later.

Fractie SP

Dank u wel.

J. Roland voorzitter

Dank je. Waarvan akte. Er zijn nog twee andere afmeldingen maar het is een gezamenlijke commissie, maar ik hoef niet op te noemen wie er niet is. Iedereen kon vrijwillig inloggen. Dames en heren, dit is een Commissie overstijgend onderwerp en in de raadswerkgroep Omgevingswet is de voorbereiding opgepakt en het resultaat van die voorbereiding ligt vandaag in deze commissie ter beschikking. De vraag is: hoe denken partijen over participatie? Daar gaan we het vandaag met elkaar over hebben. U kunt uw eigen kijk op het onderwerp geven. Hoe ziet u uw partij participatie? Welke kansen ziet u? Welke zorgen heeft u? Wat is de interpretatie van het onderzoeksresultaat? Wat is het toekomstbeeld? Wat is uw visie? Hoe ziet u de participatie slagen in uw eigen straat of wijk? U kunt alles inbrengen en vervolgens gaat de ambtelijke organisatie aan de slag met alle informatie die vanuit de werkgroep is aangeboden en uit de bespreking in deze commissie om dat uit te werken in een beleidsdocument en een verordening. Het college is ook uitgenodigd en zal vandaag als toehoorder fungeren. Ik heet u ook welkom college. Ik zal nu via de griffier een nummertje trekken om de volgorde te bepalen daar waar we een eerste termijn nodig hebben. Na de eerste termijn werken we met handopsteken. Dat is makkelijker en heeft ook iedereen de gelegenheid om vragen te stellen. Griffier aan u het woord. Nummer twee

D.G.M.G. Franssen griffier

en dat is mevrouw Bremen van Lokaal Alternatief.

J. Roland voorzitter

Dan is het Lokaal Alternatief, Ons Kerkrade, de SP, het CDA, de VVD, en dan gaan we naar de buitenring met de Ouderenpartij, BurgerBelangen en tot slot de Partij van de Arbeid. Dan heb ik iedereen gehad en dit is voor de eerste termijn. Dames en heren, bij deze hebben we agendapunt één de opening gehad.

2 Vragenuurtje

J. Roland voorzitter

Meneer Paas, u wilt iets zeggen.

1 Opening door de voorzitter

J. Roland voorzitter

Voorzitter, uw volgorde was niet helemaal correct. Als we naar de buitenring gaan hebben we eerst BurgerBelangen, dan de Partij van de Arbeid en als laatste de Ouderenpartij. U zette de Ouderenpartij aan het begin van de buitenring. Dat komt, meneer Paas, omdat ik uitga van mijn Commissie Algemene Zaken en daar zit de Ouderenpartij voor BurgerBelangen. Dan heeft u een punt, Voorzitter. Ik heb altijd een punt. Ik schik mij, Voorzitter. Na de VVD ben ik aan de beurt. Dank u wel, Voorzitter. Ik denk niet dat het nog veel uitmaakt of u dan of twee plaatsen later aan de beurt bent. Dames en heren, ik kom bij agendapunt twee en dat is het vragenuurtje.

2 Vragenuurtje

J. Roland voorzitter
Daar had niemand zich voor gemeld. Ook niet voor de schriftelijke spreektijd voor het publiek. Dan krijgen we het vaststellen van de agenda.

4 Vaststelling van de agenda

J. Roland voorzitter
Ik neem aan de agenda duidelijk voor u is en we daar niet aan hoeven te tornen.

5 Vaststelling van de besluitenlijst van de gezamenlijke commissie van 28 september 2021

J. Roland voorzitter
Dan krijgen we het vaststellen van de besluitenlijst van de gezamenlijke commissie van negenentwintig september. Wil daar nog iemand op- of aanmerkingen maken? Ik zie dat mevrouw Wevers daarop wil reageren. Mevrouw Wevers. Voorzitter, het bevreemdt mij een beetje dat we nu de besluitenlijst

Fractie SP
van de commissie krijgen die drieëntwintig september is gehouden. Ik zou de griffie willen verzoeken om de Gezamenlijke commissie ook in de eerstvolgende commissie te bespreken en vast te stellen en niet drie maanden na dato. Ik weet echt niet meer precies of we dit nu zo hebben gezegd. Dat is zo ver weggezakt. Ik denk wel dat ik begrijp waarom hij dat zo wil, want anders moet je in drie commissies afzonderlijk vragen of we het eens zijn met die besluitenlijst. Maar ik vind dit een beetje lastig. Misschien wil de griffie daarover iets zeggen. Ik weet het niet.

J. Roland voorzitter
Nee, daar hoeft de griffie niets op te zeggen, daar zeg ik wel wat op. We doen het precies zoals het volgens het reglement hoort. Je stelt de besluitenlijst van een commissie die je gehad hebt in de eerstvolgende commissie vast. Dit is de eerstvolgende commissie na negenentwintig september. U geeft het zelf al aan: anders moeten we in drie commissies iets vaststellen wat niet in die commissie thuis hoort. Dus we doen niets verkeerd, mevrouw Wevers. Wellicht is het een puntje van attentie en ik zal aan de griffier vragen om daar nog eens over na te denken. Ja?

Fractie SP
Mag ik er dan nog één ding over zeggen? Ik snap de ratio wel, maar wij zijn nu blijkbaar iets nieuws aan het doen met af en toe Gezamenlijke commissies. Als we die maandelijks hebben, is het geen probleem om dit zo te doen. Maar als dat maar twee keer in het jaar is, wordt het wel een probleem. Dus daar graag even wat aandacht voor.

J. Roland voorzitter
Ja? Dat was het. Zoals ik reeds zei zal ik dit met de griffier overleggen en kijken of we daar ergens in tegemoet kunnen komen. Dames en heren, dan ben ik aan agendapunt zes.

6 Presentatie Toponderzoek: resultaten Kerkrade aan het woord

J. Roland voorzitter
Onderzoekers Martijn Hulsen en Sergo Stijnen geven nu een presentatie over het onderzoek Kerkrade aan het woord. Er is ruimte om vragen te stellen en in gesprek te gaan met de onderzoeker. U heeft kunnen zien

dat de onderzoekers de presentatie hebben opgedeeld in blokken. Op een gegeven moment wordt er dan aan u gevraagd of u vragen heeft. Ik wil met u afspreken dat we de blokken afmaken en als er vragen in beeld komen, mag u wat mij betreft uw vragen stellen en dat doen we met hand opsteken. Bewaar uw politieke kijk voor het volgende agendapunt: dus stel hierover vragen en houdt uw politieke zaken voor agendapunt acht. Daar komt het ruimschoots aan de orde en kunnen we erover praten. Ik geef het woord aan Sergo of Martijn. Wie wil er eerst? Martijn?

Spreker Extern

We doen het beiden. Ik ben Martijn Hulsen van Toponderzoek en Sergo Stijnen SSSHIFT. We hebben samen dit onderzoek mogen uitvoeren. Het onderzoek staat online. U heeft het van tevoren kunnen inlezen en wij gaan op hoofdniveau de bevindingen en wat wij eruit hebben gehaald presenteren. Kerkrade aan het woord: u bent bezig met het maken van een passend participatiebeleid. De vraag is steeds: wat is passend? U kunt zelf de vraag invullen maar u kunt ook eerst rating opstarten bij de burgers/inwoners: hoe staat u erin? Dat is dit project Kerkrade aan het woord. We hebben in de buitenwereld kwantitatief opgehaald hoe ze aankijken tegen participatie in de brede zin van het woord om dit vervolgens kwalitatief te duiden. Ik begin dadelijk de presentatie met de positieve resultaten, de vragenlijst. Daarna gaat Sergo Stijnen door met het kwalitatief gedeelte. We hebben gekeken of hetgeen we opgehaald hebben ook kwalitatief kunnen duiden en dit hebben we in de vorm van groepsinterviews gedaan. Allereerst het onderzoek: Sergo Stijnen gaat me helpen met het delen van de presentatie. Dat is altijd heel spannend met de techniek. Ik ga er vanuit dat het voor kerst nog allemaal lukt en anders gaan we vooral doorpraten. Als het goed is, Martijn, zien de commissieleden op dit moment de presentatie in beeld. Klopt dat? Wat mij betreft wel. Prima! Dankjewel. Zoals ik al zei, beginnen we nu met de kwantitatieve resultaten. Dat is ook het eerste document wat u online kunt vinden. Daarbij hebben we informatie opgehaald bij de inwoners, dus letterlijk Kerkrade aan het woord. De vragenlijst die we hebben uitgesteld, hebben we afgestemd en ook samen opgesteld met de werkgroep Omgevingswet en Participatie. Het was een coproductie en we hebben samen afgetast als we deze vraag stellen, jullie er dan ook wat mee kunnen. We hebben één à twee keer bij elkaar gezeten. Op zeventien november hebben we de methodiek afgestemd en zijn er een tiental vragen uitgekomen. De eerste vraag ging over de inwoner zelf en daarna over de participatie. Over het veldwerk: we hebben dit breed uitgezet via de communicatiekanalen van de gemeente, in de krant gepresenteerd, op de markt gaan staan, op social media campagnes uitgedraaid en gebruik gemaakt van het burgerpanel TipKerkrade. We hebben een brede groep van iets meer dan 600 mensen kunnen bereiken. Daar waren we heel blij mee. De eerste resultaten hebben we op de volgende sheet staan. De eerste vraag die we gesteld hebben aan de inwoners is: hoe betrokken voelt u zich bij de gemeente Kerkrade? Bij de introductie van de vragen hadden we vermeld dat de gemeenteraad de opdrachtgever is. Jullie willen heel graag een passend participatiebeleid maken met de inwoners als deelgenoten. Als deze vraag letterlijk aan de inwoners wordt gesteld, zegt maart liefst 65 procent: ik voel me betrokken tot zeer betrokken bij de gemeente. Naar onze mening is dat een mooie basis om op verder te bouwen. Tegelijkertijd is er twaalf procent die zich totaal niet betrokken voelt bij de gemeente. Dat is een andere groep in Kerkrade. De tweede vraag: hoe belangrijk vindt u het om te weten wat er in de gemeente gebeurt? Daar zegt een overgrote meerderheid - dat zien we niet vaak - van maar liefst 94 procent: ik vind het belangrijk om te weten wat er in Kerkrade gebeurt. De schaal wijkt echt uit en dat is heel positief. U kan trouwens alle resultaten online teruglezen en hebben deze uitgesplitst op verschillende subdoelgroepen. Gezien de tijd, zijn dit de resultaten op hoofdniveau. Uiteraard willen we best vragen beantwoorden. Enerzijds voelen mensen zich betrokken en willen graag geïnformeerd worden. Als je daarna vraagt of ze zich voldoende geïnformeerd voelen, zegt één op drie dat dit zo is. Daarbij is er een verschil tusen jongeren en ouderen. De jongeren voelen zich wat minder goed geïnformeerd dan de ouderen. Bij vraag drie ziet u aan de rechterkant het document. In het cirkeldiagram ziet u hoeveel inwoners zich voldoende geïnformeerd voelen en maar negen procent voelt zich niet goed geïnformeerd. Dan zitten we bij de presentatie en er staat letterlijk: respondenten zijn in verschillende mate bereid om samen met gemeente Kerkrade aan de slag te gaan. Als vraag vier hebben we letterlijk gevraagd: bent u bereid om samen met de gemeente aan de slag te gaan met plannen en ideeën rondom het beter werken, leven en wonen? Er zitten verschillende gradaties in hoe mensen mee willen doen. Ook hier zien we dat mensen er echt voor openstaan en met name - en dat is waarschijnlijk ook de hypothese die wat ingewilligd is - voor de meer lokale onderwerpen: des te lokaler de onderwerpen, des te groter de bereidheid tot participatie. Lokaal is de straat en iets minder lokaal is de gemeente. Daarin zijn er verschillende gradaties: wilt u op straat-, wijk- en gemeenteniveau mee praten? Er zat trouwens één buurt tussen. Des te algemener het wordt, des te minder mensen bereid zijn om te participeren. Tegelijkertijd hebben we ook gevraagd of inwoners de afgelopen vijf jaar hebben geparticipeerd - daarnet was het houding en nu gedrag - en dan zien we dat 25 procent zegt niet betrokken te zijn geweest bij projecten of onderwerpen. Enerzijds willen ze wel, maar anderzijds waren ze de afgelopen vijf jaar niet

betrokken. Als ze betrokken zijn geweest, was dit vooral op gemeenteniveau en niet op straatniveau. Dat is het leuke aan wat er gebeurt. Als je vervolgens aan de bewoners vraagt op welke thema's ze graag willen participeren - dit was een open vraag, mensen konden het zelf invullen en wij hebben het gecategoriseerd - komen deze vijf categorieën naar voren, waarbij verkeer en groenvoorziening er echt bovenuit springt. Drie is de buurt, vier de leefbaarheid en vijf is veiligheid, onderhoud en centrum, dus drie categorieën die evenveel scoren. Mensen willen dus het meeste over verkeer en groenvoorziening doorpraten. Dit was heel kort de informatie over het kwantitatief gedeelte. We hebben ook aan de mensen gevraagd of ze op de hoogte willen gehouden worden over een voor- en participatietraject. Er zijn een twintigtal mensen uitgekomen die kwalitatief wilde doorpraten. Die heeft Sergo als interview overgenomen om te kijken of we daar een stukje duiding aan kunnen geven. Sergo. Dank u wel, Martijn. Wellicht goed voor de commissieleden om even een moment van bezinning in te lassen. Wellicht zijn er vragen over het eerste deel en ik denk dat dit nu een passend moment is. Ik zie non verbaal al wat beweging ontstaan. Zoals afgesproken tijdens de opening, als u nu uw hand opsteekt geef ik u het woord en kan alles via de Voorzitter lopen. Ik zie een handje van de heer Charlier. Ja, Voorzitter. Bedankt voor het onderzoek en de presentatie. Ik had deze ook al van tevoren gelezen en het was zeer interessant. Ik vraag me af - en het zou kunnen dat dit zo dadelijk in het vervolg naar voren komt - of er ook verdiepingsvragen zijn gesteld. Tien procent vult het onderzoek in maar geeft aan geen interesse te hebben. Dan zou mijn verdiepingsvraag zijn: als je geen interesse hebt, waarom vul je dan het onderzoek in? Bij de mensen onder de 40 die aangeven minder goed geïnformeerd te zijn, zou het mij erg interesseren op welke wijze zij hun informatie zouden willen krijgen, anders dan de kanalen die op dit moment gebruikt worden? Goede vraag. Als onderzoekers willen wij een brede afspiegeling krijgen van de inwoners in Kerkrade. We hebben Facebook en Instagram gebruikt, letterlijk op straat gestaan om te vragen of de mensen mee wilden denken met ons vraagstuk. Dan krijg je ook mensen die iets minder betrokken zijn en dit ook zo aangeven. Onderzoekstechnisch zijn we daar blij mee omdat we die brede afspiegeling willen. Alleen hoe ga je dan om met die tien procent? Dat is een politieke vraag. We hebben gekeken naar het verschil tussen jong en oud. Volgens mij bedoelde u vraag twee: hoe betrokken voelt u zich? Dit is een interessante opmerking van meneer Charlier. Als je een dergelijke vragenlijst invult, zou je kunnen veronderstellen dat je ook betrokken bent. Dat haal ik uit uw opmerking. Op pagina acht van de rapportage staat de uitsplitsing naar geslacht en leeftijd en hoe mensen op die vraag geantwoord hebben. Hoe reageert bijvoorbeeld man of een jongere? We hebben daarover een toelichting gegeven en dit Excel bestand heb ik aan de griffie aangeleverd. Daarin kan u terugkijken wat de mensen hebben ingevuld. Bij dit kwantitatief gedeelte willen we voornamelijk op hoofdniveau ophalen hoe de mensen erin staan en bij het kwalitatief gedeelte hebben we een stukje duiding aangebracht. Dus uw redenatie klopt. De heer Paas. Dank u wel, Voorzitter. Ik zag in de presentatie dat 94 procent van de ondervraagden

Fractie Ouderenpartij

het belangrijk vond te weten wat er speelt binnen de gemeente. Verder in het onderzoek zien we dat we die 94 procent niet bereiken. Bij mij kwam de gedachte op: wat doen wij nu met die gegevens? We weten dus dat er kennelijk veel mensen het belangrijk vinden te weten wat er speelt, maar we krijgen ze niet betrokken. Hoe bereiken we hen? Moeten we meer aan communicatie doen? Moet onze afdeling communicatie uitgebreid worden? Graag daar even een reactie op.

Spreker Extern

Dank u wel. Vanuit onderzoekspunt zaten we samen met de werkgroep te kijken wat nu de gemeente is. Wat voor u de gemeente Kerkrade is, kan voor een burger of wie dan ook een instituut of de samenleving zijn. In één van de eerste versies hadden we de 'gemeenschap Kerkrade' staan. Dus het kan zijn dat mensen op de hoogte willen gehouden worden over wat er in de gemeente Kerkrade gebeurt en dat hoeft niet altijd de overheidsinstantie te zijn. Het kan vooral de definitie zijn en hoe ermee om te gaan, daar kan u iets van vinden. Dat hebben we niet exact uitgevraagd. Wel een kwalitatief gedeelte.

J. Roland voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Van Beek. Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, door het hele onderzoek komt een tiental keer de zin voor

Fractie SP

'bent u...' rondom beter werken, leven, wonen. Ik kijk er even als burger naar en vraag me af wat die participatie rondom leven en wonen inhoudt. Ik kan me voorstellen wat dat wonen en leven is, maar wat is dat beter werken? Ik kan me niets voorstellen bij de betekenis hiervan in deze context. Als burgers zich dit ook zo afvragen, denken wij dat ze misschien eerder geneigd zijn om neutraal te antwoorden. We weten het niet zo goed, omdat we die vraag rond 'beter werken' niet zo goed begrijpen. Misschien heeft dat ook wel

invloed gehad op de uitkomst van het onderzoek. Dus wat betekent dat 'beter werken' in deze context? Ook een goede vraag. Dank u wel.

Spreker Extern

U bedoelt vraag vier: bent u bereid om samen met de gemeente aan de slag te gaan met plannen en ideeën rondom beter werken, leven en wonen? Ons startpunt is dat we op zoek zijn naar een antwoord op hoe we een passend participatiebeleid maken. Het woordje 'participatie' is heel moeilijk uit te leggen, zeker voor de buitenwereld en dus mensen die niet betrokken zijn bij de overheid. Samen met de afdeling communicatie en de werkgroep, hebben we gekeken naar hoe we de teksten zo toegankelijk mogelijk kunnen presenteren. Daardoor werd het platter. Ik ben het eens met wat u zegt: wat is leven, wonen en werken? Maar soms moet je de vraag platter stellen om een antwoord te krijgen. Als je gaat afbakenen 'als gemeente doen we dit of dat' of bepaalde plannen al gaat voorprogrammeren, krijgen we andere antwoorden maar we wilden eerst op hoofdniveau binnenhalen hoe mensen er tegenaan kijken. Wat voor u wonen is, kan voor mij anders zijn. Maar het woordje 'beter' geeft aan: hoe kan ik mijn woonsituatie of woonomgeving verbeteren? Dat is de insteek van de vraag geweest. Op toegankelijke wijze.

Fractie SP

Mag ik nog een verhelderende vraag stellen? Ik begrijp het leven en wonen wel, maar ik vind het 'beter werken' een hoog abstractieniveau hebben. Wat betekent het in deze context? Moeten de mensen de schop in de hand pakken en gaan ze daardoor beter werken? Ja, ik vind het heel erg abstract en hoe gaan de mensen daar dan mee om? Ze moeten toch enige houvast hebben om daar een betekenis aan te kunnen geven? Het kan vele betekenissen hebben waardoor ik me afvraag: wat vraag je aan de mensen en welk antwoord krijg je? Het is zo onspecifiek. U begrijpt wat ik bedoel? Ik vind het heel erg breed getrokken. Dat is mijn punt. Met andere woorden, meneer Van Beek, u wilt zeggen

J. Roland voorzitter

dat het doel met deze vraagstelling gemist is?

Fractie SP

Dat wil ik niet zeggen, maar ik vraag me af of het niet in de weg staat om het doel te bereiken wat we wilden bereiken. Als je met een hele vage vraag komt....

Spreker Extern

Mag ik daar misschien op reageren? Martijn geeft aan dat we dit onderzoek samen gedaan hebben. Stel, we draaien het om en hadden voor meer concretie en gerichtheid gekozen, had je ervoor gekozen om wellicht een deel van dat wat men beleefd uit te sluiten. En dat is een hele gevaarlijke, want dan zou je zomaar eens terecht kunnen komen in een suggestie en zou je suggestief misschien gaan vragen: hoe kan je dit ten alle tijden voorkomen? Omgekeerd in positieve zin, geeft deze hogere abstractie - zoals u die duidt - de mogelijkheid aan mensen om in hun eigen leven breed te kijken naar wat er op dit moment speelt. En dat te laten terugkomen in deze vraag als antwoord. Dat betekent dat je mensen de ruimte geeft. Dat zijn we met elkaar misschien niet altijd gewend, want we willen heel graag duidelijke kaders hebben. Maar soms is het ook goed om iets los te laten en mensen aan het woord te laten vanuit een bredere optiek en dat is in deze gebeurd. Dat is de argumentatie achter de vraagkeuze. En mede ook dat wat Martijn aangeeft, het toegankelijk moet zijn qua taalniveau. Dat komt dus uit de koker van de afdeling communicatie. Wij hebben dit ter harte van hen aangenomen, want daar ligt niet per se onze expertise op de eerste plaats. Mag ik nog één laatste vraag stellen?

Fractie SP

Als ik aan vraag wat u bedoelt met 'beter werken', welk antwoord

Spreker Extern

kan u dan aan mij geven? Ik kan u daar geen persoonlijk antwoord op geven, want ik ben de onderzoeker. Maar als ik terugkijk naar de open antwoorden van de respondenten, betekent beter werken: ik heb een baan in de gemeente Kerkrade, ga iedere dag naar die baan en daarin kom pik een aantal dingen tegen in relatie tot mijn werk en werkgever en daar vind ik wat van. Bijvoorbeeld: als ik kijk naar hoe ik mij moet voort bewegen binnen de gemeentegrenzen om mijn baan goed te kunnen uitvoeren, kan ik hinder ondervinden van bepaalde zaken binnen de gemeente en daarover zou ik graag mee willen praten. Daar ligt dan mijn betrokkenheid op het vlak van participatie. In het onderdeel kwalitatief onderzoek kan je dit als één van de voorbeelden van een open antwoord terugvinden. Als je naar 'beter leven' kijkt - die vraag kan je ook stellen - geven mensen aan dat ze opmerken dat er in hun directe omgeving veel wordt geklaagd en dat hun

leefgeluk dempt. Ze zijn op zoek naar een veel constructievere manier om met elkaar als gemeenschap om te gaan. Dus 'beter leven' zou kunnen betekenen: laten we met als gemeenschap de dialoog voeren en wat minder zeuren want dat helpt ons niet verder. Dat is een voorbeeld wat ik u kan geven als duiding voor 'beter leven'. Wellicht helpt u dat wat. Dank u wel.

J. Roland voorzitter

Ik denk dat we de opmerkingen van de heer Van Beek moeten meenemen als leermoment voor een volgende keer, zodat we daar met elkaar van te voren goed over kunnen stoeien. Ik geef het woord aan mevrouw Laumann. Voorzitter, mag ik daarop nog even reageren? Want dat zou bijna de suggestie wekken dat dit onvoldoende gebeurd is.

Spreker Extern

Ik wil toch nog even benadrukken dat er, voorafgaand aan de vragenlijst, ruim gekeken is naar hoe we die vragenlijst gingen insteken en al deze zaken zijn wel in overweging genomen.

J. Roland voorzitter

Dank u wel. Wat ik daarmee wilde zeggen is dat je op ieder moment leert en je het een volgende keer nog beter kan doen. Absoluut! Dat ben ik helemaal met u eens. Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Laumann.

Fractie SP

Dank u wel, Voorzitter. Fijn dat deze vragen gesteld zijn en ik wil bedanken voor dit onderzoek. Alleen vind ik het hele onderzoek een beetje summier. Dit zeg ik niet om het af te kraken, want je moet ergens beginnen. Maar mij stuit het een beetje tegen de borst - en dat is bij veel onderzoeken zo - dat je alleen zwart of wit kan antwoorden en niet genuanceerd. Wat bedoel ik daarmee? Als tien procent zegt zich niet betrokken te voelen bij deze gemeente, zou ik willen weten waarom niet. Ik snap dat je niet alles in een onderzoek kan vragen. Ik ben blij dat er maar tien procent zegt niet geïnteresseerd te zijn, zodat we ook weten dat deze mensen de enquête invullen. Het kunnen er ook best meer zijn, want dit zijn enkele de mensen die het ingevuld hebben. Ik vind die verdieping een beetje jammer, en meneer Van Beek zei dit net ook al. En dat geldt ook voor de overige vragen. Nogmaals, ik kan me voorstellen dat je niet meteen een verdiepingsslag kan maken. Maar als je wil weten wat erin de gemeente speelt, wat bedoel je daar dan mee? Gaat dat dan over mijn straat, de gemeentepolitiek, de markt? Het is zo groot en breed. Dus je moet er vanuit gaan dat mensen weten wat er gevraagd wordt. Dat kan veel kanten uit. Hoe kijkt u daar zelf tegenaan?

Spreker Extern

Mogen wij u nog even een vraag ter verduidelijking stellen alvorens wij antwoord geven? U heeft de volledige onderzoeksresultaten gezien? Ja, en ik heb hem zelf ook ingevuld trouwens. Heel fijn! Dank u wel voor de medewerking en betrokkenheid in het kader van betrokkenheid. Martijn. Dank u wel voor de aanvulling. Wat hebben wij gedaan? Enerzijds hebben wij het participatiebeleid zo toegankelijk mogelijk proberen te presenteren aan een zo breed mogelijke groep. Met de werkgroep wilden we vijf à acht vragen stellen. Het zijn er uiteindelijk tien geworden. De rapportage ziet er eenvoudig uit, maar er zit een hele denkwijze achter. Bij vragen één twee en drie zoemen we heel gericht op die man of vrouw in: hoe staat u erin? Voelt u zich betrokken? Bent u voldoende geïnformeerd? Vindt u het belangrijk wat er gebeurt in uw gemeente? Die vragen hebben we vergeleken met de vragen die erop volgen. Als de eerste drie vragen invloed hebben op de vragen die daarna komen, worden ze ook gerapporteerd want dat zijn dan significante resultaten. Die motivatie, is het kip en ei verhaal. Ik snap en voel heel goed wat u zegt. Wij zijn van bovenaf begonnen, hebben breed gekeken naar wat er speelt en zijn dan de verdieping ingegaan. Daarin ging Sergo de vraagstelling verduidelijken. We moesten ergens beginnen en dit is ons begin. Nu gaan we dadelijk verder de diepte in. Er komt dus nog een vervolg waarin alles nog meer gedefinieerd wordt?

Fractie SP

Ja, zo dadelijk nog. In de verduidelijking.

Spreker Extern

Als u dan van uw zijde de antwoorden nog niet heeft gevonden die u nodig heeft, kan dat een constatering zijn waar mogelijk een vervolg aan hangt. Wij gaan ons daar op dit moment niet over uitlaten, want dat leggen we heel graag terug bij u. Maar ik denk dat de resultaten tot nu toe u verleiden tot dit soort vragen en daar zijn wij op zich al heel erg blij mee. Dank u wel. Nog één aanvulling: vragen vijf en zes waren twee open vragen wat wil zeggen dat de antwoorden niet voorgeprogrammeerd zijn. De mensen mochten zelf iets invullen. Bij de andere vragen mocht dat ook, maar dan in de vorm van een toelichting. De toelichtingen

hebben we in Excel verwerkt en via de griffie gaan we die ook aan u presenteren. Dus vraag vijf: waarover wilt u praten? Aan welke projecten wil u mogelijks meewerken? Dat was die top vijf die ik net gepresenteerd heb. Vraag zes - die hebben we niet genoemd - is: welke tip wilt u meegeven aan de gemeente? Dat zijn allemaal tips, losse teksten en verbeterpunten die jullie zouden kunnen oppakken, maar als we die hier zouden droppen, wordt het hele verhaal uit zijn verband getrokken. [crosstalk 00:49:27] Ik neem in de rest van de presentatie daar een voorschot op en hopelijk wordt u dan op uw wenken bediend. Ik wacht in spanning af. Het beste is als de communicatie via de Voorzitter loopt

J. Roland voorzitter

want anders wordt het straks een Poolse landdag. Ik geef het woord aan mevrouw Moberts.

Fractie Burgerbelangen

Dank u wel, Voorzitter. Ik vond het een fijne presentatie, moet ik zeggen, waarbij mij is opgevallen dat de meeste mensen die deelgenomen hebben aan die enquête, twee belangrijke items hebben aangegeven, namelijk groenvoorziening en verkeer. Dat duidt voor mij dat mensen met name interesse hebben in wat er gebeurt rond hun eigen woonplekje. Alles wat er bij hun in de straat en omgeving is, vinden ze het meest belangrijke. Dat vind ik heel erg fijn om te horen, omdat je daaruit weer een conclusie kan trekken. Dat is punt één. Ik denk zelf dat we daar al een leerschool uit moeten trekken, namelijk: als er iets is zoals groenvoorziening of verkeer, we de mensen uit die buurt moeten informeren over dat er bijvoorbeeld een voetgangersoversteekplaats, stoplicht of een groen veldje komt. Informeer de burgers dat er iets gaat gebeuren. Dat zou fijn zijn, dus wat dat betreft al een leerschool uit die enquête. Er valt mij ook nog iets anders op: we hebben het over taal B1. Ik woon zelf in de wijk Spekholzerheide. Niet alles is hier een B1 niveau. Ik kan jullie nu al zeggen dat het woord 'participatie' hier heel moeilijk is. Als je bij de enquête zou plaatsen dat het gaat over deelnemen, mee doen of meedenken over hetgeen in je wijk gaat plaatsvinden, denk ik dat er veel meer mensen gaan deelnemen aan de enquête. Dat is een tip voor in het vervolg. Maar ik vind het een prachtige enquête en heb er zelf veel informatie uitgehaald. Dank u wel.

J. Roland voorzitter

Fijn, we zullen de zaken die u aangeeft meenemen. Dan ga ik naar het laatste handje en dat is van mevrouw Wevers. Ik hoop dat u nog iets nieuwers heeft dan uw twee collega's reeds gezegd hebben.

Fractie SP

Dat heb ik zeker. Mijn complimenten voor de uitwerking van het onderzoek. Ik heb zelf ook meegedaan en had hetzelfde als iedereen bij de vragen, namelijk dat ik het wat genuanceerder wilde beantwoorden. Wat mij vooral opviel wat de grote discrepantie tussen de 94 procent die heel graag betrokken wil zijn en de mate waarin de mensen zich betrokken voelen. Die was heel laag in verhouding. Mijn vraag: is deze discrepantie normaal bij dit soort onderzoeken? Is dit jullie ook opgevallen? Hoe duiden jullie die discrepantie? Ligt daar een rol voor ons als raad om iets mee te gaan doen? Dat als eerste en het tweede sluit aan bij dat wat mevrouw Moberts net zei: in hoeverre weten mensen dat participatie ook over de sociale agenda gaat? Dus dat de gemeente gaat over het uitkeringenbeleid en de belastingtarieven? Willen de mensen hierin ook meer beslissingsbevoegdheid hebben of komt dit niet bij hen op en is het meer voor de hand liggend om aan je eigen straat te denken? Hebben jullie daar een idee van? Martijn, wei van ons beiden start met de beantwoording? Ik geef Martijn het woord en daarna Sergo.

J. Roland voorzitter

Dank je wel mevrouw Moberts voor de antwoorden. Over het B1 taalniveau: het onderzoek heet niet 'participatieonderzoek' maar 'Kerkrade aan het woord'. Daar hebben we bewust voor gekozen: willen mensen

Spreker Extern

al dan niet aan het woord zijn? 'Het woord' is ook weer zoiets en dat heeft met de definitie te maken. Het woord 'participatie' is door ons in de vraagstelling maximum drie keer vernoemd. In de rapportage vaker omdat we al die kruisingen gingen maken. In de enquête is daar rekening mee gehouden. Fijn proces, ja, dat ben ik met u eens en dit komt doordat we dit met de werkgroep hebben mogen oppakken. Er zijn ook gemeenten die een werkmodel van de VNG nemen, dit toevoegen en daarna de burgers raadplegen of ze dit goed vinden. Hier is het precies andersom: je gaat eerst ophalen wat mensen willen, dan ga je beleid maken en daarna nog even terug of het dit is wat ze willen. Dus vanuit mij en Sergo complimenten. Die 94 procent die het heel belangrijk vindt wat er in de gemeente gebeurt - waar mevrouw het net over had - hebben we niet kunnen herleiden. Er zitten geen kruisverbanden onder, wat niet wil zeggen dat jongeren anders denken dan ouderen of mannen of vrouwen. En als ik u goed begrepen heb, in vergelijking tot vraag één: hoe

betrokken voelt u zich tot de gemeente? En dat is 25 procent. Die 94 procent willen altijd... sorry, ik zie... Ik bedoelde in relatie tot het niet gehoord voelen.

Fractie SP

Ze voelen zich heel goed betrokken, maar hebben weinig te zeggen. Ik geloof dat het die besluitvormingsvraag was en was 34 procent of zo. Ik vond dat apart: je voelt je betrokken maar hebt het idee dat je niets te zeggen hebt.

Spreker Extern

Dankjewel voor de duiding. Dat was die vraag vijf: heeft u de afgelopen vijf jaar meegedaan met een project? Als mensen niet de mogelijkheid krijgen, maken ze er wel of geen gebruik van. Dat is de context. Mensen zeggen dat ze het niet gedaan hebben - daar ben ik het mee eens - terwijl ze het wel willen en er ligt dus potentie qua betrokkenheid, informatievoorziening en weten wat er gebeurt. Alleen moeten ze de mogelijkheid krijgen tot en dat zijn twee mooie items. Ik vul hem nog heel graag aan. Ik ben blij met uw opmerking. Ik denk dat uw vraag heel veelzeggend is. Mensen geven aan dat ze willen meedoen maar niet altijd de kans hiertoe zien. Martijn geeft het goed aan: is die kans geboden? Maar er is een verschil tussen betrokkenheid en invloed. Op het moment dat ik het gevoel hebt dat ik betrokken ben, impliceert dat heel vaak - en dat is wat wij wel vaker zien in onderzoeken - dat ik geen invloed heb. Dat maakt mensen vaak machteloos en roept het gevoel op dat zij heel graag dicht op het vuur willen zetten of aan de bal willen komen. Ik denk dat je dat terug terugziet in de discrepantie die u zojuist beschrijft. Ik denk ook dat mensen - doordat ze onvoldoende in de gelegenheid komen om mee te doen - het niet kunnen overzien waarover zij allemaal mee kunnen denken. Dat is het tweede antwoord op uw vraag: zien de mensen wel waar wij als gemeente allemaal mee bezig zijn en waarover ze zouden kunnen meedenken in het kader van participatie? Ik twijfel of daar al dan niet een significant antwoord op gaat komen. Voorzitter, mag ik heel kort nog? Heel kort en dan wil ik dit blokje afsluiten.

Fractie SP

Zou het binnen jullie mogelijkheden liggen om te onderzoeken of mensen goed op de hoogte zijn van wat de gemeente allemaal doet en waar ze zich tegen zouden kunnen verzetten of vragen over kunnen stellen? Er zijn verschillende manieren waarop mensen hun stem kunnen laten horen.

Spreker Extern

Absoluut! Ik durf uit te gaan van de hypothese dat mensen niet goed op de hoogte zijn, en een goede hypothese kan altijd ontkracht worden anders is het geen goede hypothese. Heel open zouden we die wie hypothese kunnen uitwerken in een onderzoek. Met een aantal vragen kan je aangeven waar precies de crux zit, waar er nog winst te behalen valt en waar de gaten zitten. Ik denk dat uw antwoord op deze vraag vol overtuiging 'ja' is met deze toelichting. Dank u wel.

J. Roland voorzitter

Ik wil bij deze het eerste blokje afsluiten. Ik geef één van de heren het woord om het tweede blok op te starten. Mooi! Ik deel wederom mijn scherm met u.

Spreker Extern

Als het goed is, ziet u mij en mijn scherm. Heel goed! Even terugkomend op hoe wat ik u ga vertellen ontstaan is. Wij hebben een aantal mensen bereid gevonden om met ons dieper het gesprek aan te gaan. We zijn in drie panels- rondetafelgesprekken zoals wij dat noemen - in gesprek gegaan met 20 mensen. Al die resultaten hebben we bij elkaar gebracht in één document - dat heeft u kunnen lezen - waarin een aantal bevindingen beschreven staan. Zoals u ziet, start iedere alinea met een soort van oproep of advies. En dat advies komt voort uit datgene wat naar boven is gekomen in die rondetafelgesprekken. Overigens Voorzitter, ik zie op dit moment geen handjes zijn. Mochten die er tussentijds zijn, hoor ik dat graag van u. Ik wil het anders doen.

J. Roland voorzitter

U heeft aangegeven dat dit ook onderverdeeld is in blokken. Op een gegeven moment er een sheet met 'vragen?' en dan wil ik die gelegenheid geven, want anders gaan we verzanden. Heel goed! Dank u wel.

Spreker Extern

Allereerst zijn de burgers heel erg bang voor een mismatch. Men omschrijft het verschil in perspectief tussen de ambtenaren en de burger: kijken we vanuit dezelfde gezichtspunten naar situaties? Daarover twijfelt men en in het kader van participatie kan dat hinderlijk zijn. Daarnaast refereert men in die rondetafelgesprekken

regelmatige naar onsuccesvolle pogingen tot participatie. Men geeft aan dat daar waar een succesvolle poging ontstaat, dit vertrouwen creëert om dit ook weer in de toekomst te doen. En als er geen succesvolle participatie ontstaat, zorgt dat voor wantrouwen. Men roept op om voor continuïteit te gaan en niet voor een incident. Richt participatiemomenten zo goed mogelijk in en kijk naar de toekomst. Zorg voor een goede begeleiding. Doe het vooral goed want anders doe je het beter niet. Negatieve ervaringen werken cumulatief en zorgen voor een toenemend verlies van vertrouwen. Op het moment dat ik geen positieve ervaringen heb, ga ik twijfelen of ik nog wel mee wil doen. Dat hebben we ook terug gehoord in het onderzoek: mensen geven aan dat ze het verschillende malen geprobeerd hebben, hier ook weer aan tafel zitten maar twijfelen ten zeerste of er daadwerkelijk iets gedaan wordt met hun inbreng. Zien of horen ze niet terug wat er gebeurt, neemt de honger om nog deel te nemen aan participatie af. Dat is de aanloop naar wat er op dit moment speelt en wat zou kunnen hinderen. Er zijn nog een aantal andere zaken, maar dit zijn de belangrijkst. Wat roept de burger nu eigenlijk? Participatie is ontzettend breed en er kan op verschillende manieren vorm aan worden gegeven, maar er moet altijd een poging zijn waarin de burger aan het woord komt. De burger zegt: "Hoor de burger!" en is daar erg eenduidig over. Men zegt ook dat communicatie heel sterk de huidige beleving bepaalt: wanneer ik hoor dat ik mee kan doen en positief word gemaakt aan de voorkant, heb ik enorme verwachtingen. Komen die niet uit, ben ik teleurgesteld. Maar ook communicatie in de zin van: als ik zelf actief wil participeren en daartoe zelf een mogelijkheid toe creëer, wil ik graag die plek vinden binnen de organisatie waar ik met mijn vraag/idee/behoefte om te participeren terecht kan. Dat is 'ben bereikbaar'. 'Bereik' betekent dat men ontzettend hard op zoek is naar momenten waarop men wordt uitgedaagd en geprikkeld om mee te doen. Als panel zegt men ook dat er op dit moment heel wat mensen op de bank zitten, verleidbaar zijn om mee te doen, maar de vraag is of ze op de juiste manier worden bereikt. Op het moment dat dat niet gebeurt, zou je kunnen zeggen dat mensen niet bereid zijn om te participeren. Het panel zegt dat ze wel bereid zijn om te participeren, maar enkel als ze verleid/getriggerd/verleid worden om deel te nemen en daar is goede communicatie voor nodig. In het panel werd er ontzettend gehamerd en met klem verzocht op het feit dat participatie geen trucje of formaliteit mag zijn. Eén van de panelleden zei: "Laat ons geen figurant zijn in een show die nodig is om een een boxje af te vinken of een vinkje te zetten achter participatie. Ben echt intrinsiek gemotiveerd om te luisteren naar wat wij te zeggen hebben." Ga ook op zoek naar wat er in de praktijk gebeurt en ga daarover het gesprek met elkaar aan. Maak het niet te ingewikkeld. Laat daar waar mogelijk de theoretische kaders los en betrek de praktijk, want dat is hetgeen we herkennen en daarmee denken wij, als panel, dat de afstand tussen politiek en gemeenschap verkleind kan worden. Men zegt in het panel dat men vaak de aansluiting mist en niet altijd het idee heeft dat men wordt gehoord of gezien. Men heeft ook niet het idee dat dezelfde terminologie wordt gebruikt of dezelfde problematieken voorbijkomen. De beschrijving is anders of er wordt jargon gebruikt. Dit alles helpt niet mee in het verkleinen van die afstand. Investeer in het terugwinnen van het vertrouwen door naar de mensen toe te gaan. Men roept de gemeente op om de deur open te gooien, naar de gemeenschap toe te gaan en te midden van de gemeenschap een luisterend oor te leggen. Niet af te wachten en de deuren dicht te houden. Eén van de panelleden zei: "Als de gemeente voor mij niet bereikbaar is of er is een ontzettende drempel opgeworpen om überhaupt naar de gemeente te gaan, schat ik in dat een groot deel van de mensen het zodanig complex vinden waardoor ik niet ga deelnemen aan participatie omdat ik überhaupt al wat schroom heb om mijn mening te laten horen. En dat ontmoedigt mij." Men zegt ook dat het niet gezien en gehoord worden, leidt tot klagen, frustratie, teleurstelling en wantrouwen. Ik heb daar net iets over gezegd en daardoor wordt die afstand groter. Klagen gaat elkaar versterken en dit kan tot enerzijds een vicieuze cirkel leiden van negatief sentiment binnen de gemeenschap en anderzijds zorgt dit voor een blinde vlek bij de gemeente. Men zegt dat er voldoende mensen in de gemeenschap zijn die op hun eigen expertisevlak of door ervaring een hele hoop informatie kunnen aanleveren. Op het moment dat de gemeente ons niet hoort of ziet, kan er een blinde vlek of desinformatie ontstaan. Zorg er als gemeente voor dat je die kennis uit de gemeenschap gaat gebruiken. Bouw samen met de burgers aan de reis van participatie en voer die samen uit, en dit betekent: niet alleen vergezellen op die reis, maar ook samen bedenken waar we naartoe gaan. Gaan we naar de Caraïben, nemen we de zwembroek in de koffer. Gaan we skiën, gaan we met een skibroek en helm. Als het duidelijk is waar we naartoe gaan, kunnen we nadenken over hoe we ons gaan voorbereiden. Voer samen met ons die reis uit, bepaal samen de stappen en stem de verwachtingen met elkaar af. Kortom, kies een duidelijke ambitie en strategie en deel deze met de gemeenschap. In het woord 'deel' zit 'doe dat samen'. Schep duidelijkheid, want daar is behoefte aan. Maak daarbij vroegtijdig doelen duidelijk, wissel inzichten uit met de gemeenschap en voorkom die blinde vlekken. Hoe gaan we dat aanpakken? Wat willen we daarmee bereiken? Is het voor iedereen duidelijk? Wat zouden we eraan toe kunnen voegen? Wie neemt er welke rol? Waar moeten we opletten? Wat zou mogelijk kunnen leiden tot een minder succesvolle van participatie? We kijken welke rol er nodig is om de gemeenschap te ondersteunen. Sluit aan op die behoefte. Je zult zien dat die rol telkens veranderd omdat de behoeften binnen de gemeenschap telkens zullen veranderen. Maar probeer voortdurend

na te denken over: waar heeft de gemeenschap op dit moment behoefte aan? Is dat doen- of denkkracht of een combinatie van die beiden? Is dit kennis, kunde? Is er motivatie nodig? Denk telkens na over wat de behoefte is en sluit aan door een rol te pakken die op dat moment de participatie helpt. Geef helderheid in wat zij mogen verwachten, want zonder duidelijkheid haken mensen af. De laatste maanden is dit ook vaak genoemd. Voor perspectief op momenten dat het niet duidelijk is wat er gaat gebeuren, zijn mensen huiverig om deel te nemen en haken af. Op het moment dat je weet waar je naartoe werkt en daar duidelijk over hebt, geeft dat veel meer vertrouwen. Misschien een open deur maar omdat het vaak toch nog fout gaat: houd mensen altijd op de hoogte van de status en voortgang over lopende zaken waarbij zij zijn betrokken. Of van informatie over ideeën die ze hebben ingebracht. Kom te alle tijden de afspraken na. Het niet nakomen van afspraken is elementair om te komen tot een vertrouwensrelatie. Dat zal u niet verbazen en juist die relatie staat ontzettend vaak onder druk door het eerder geschetste wantrouwen, maar ook omdat in de praktijk blijkt dat afspraken niet na worden gekomen. Daar hebben we ook letterlijk voorbeelden over horen voorbijkomen. Het panel geeft ook aan dat op het moment we met elkaar kiezen voor een ambitie, ervoor gaan, meet dan ook of we daaraan voldoen en laat ons samen nadenken aan de voorkant hoe we kunnen meten of we daaraan voldoen. Laten we daar een toerichtingsinstrument voor inrichten, want dan kunnen we met elkaar kijken of we op de juiste weg zijn. Dit was het eerste blokje.

J. Roland voorzitter

Heeft iemand op dit moment vragen? Ik zie handjes komen en ik begin bij de heer Charlier. Voorzitter, de heer Stijnen heeft een geweldig verhaal gehouden waarbij ik maar één woord steeds hoor terugkomen en dat is communicatie.

Fractie Lokaal Alternatief

Daar schijnt het binnen onze gemeente erg aan te schorten. Ik heb u zelfs horen zeggen, meneer Stijnen, dat burgers die een poging ondernomen hadden om te participeren, negatieve ervaringen hadden omdat ze niet terug hoorden wat er gebeurde. Dat lijkt me dan toch echt wel een kwestie van te weinig communiceren. Wat mij heel erg bezighoudt is een vervolg op mijn eerste vraag, mensen onder de 40 vonden dat ze minder goed geïnformeerd waren. U geeft nu aan dat de gemeente de juiste manier moet gebruiken om de burgers te bereiken. Ook hier weer de vraag: is er de verdiepingsvraag gesteld hoe we de burger - die dit aangeeft - dan kunnen bereiken? Hoe wil die burger bereikt worden? De burger wil bereikt worden in zijn eigen directe omgeving. Dat betekent in de in de dagelijkse patronen die de burger heeft.

Spreker Extern

Dus op het moment dat een krantlezer ben en dit 's morgensvroeg doe met een kopje koffie, wil ik daar bereikt worden. Maar ben ik iemand die vijf uur op Facebook zit, wil ik daarop bereikt worden. Ik geef u twee voorbeelden van multi channel strategieën. Communicatie is daar waar het mij raakt in mijn dagelijkse patroon. En dan ook nog het liefst op onderwerpen die specifiek in mijn directe woonomgeving spelen. Dus de trigger is dan: er is iets aan de hand in mijn directe woonomgeving en ik wil daarover iets zien of lezen. Dat maakt dat ik denk: daar moet ik wel iets van vinden en wil ik in meedenken. Het panel zegt dat dit altijd een springplank biedt om over andere onderwerpen ook mee te denken, omdat ik zie dat mijn eerste ervaring - waarin ik heb meegedacht over datgene wat mij aanspreekt - positief is.

Fractie Lokaal Alternatief

Het direct benaderen is op wijkniveau via social media erg makkelijk en via de krant iets moeilijker. Maar ik begrijp wat u bedoelt. En ja, het is perfect.

Spreker Extern

Dank u wel. Goede vraag. Meneer Paas.

Fractie Ouderenpartij

Dank u wel, Voorzitter. Op één van de eerste sheets zag ik staan dat er kennelijk een mismatch is in het perspectief van de ambtenaren en de respondenten. Ik vroeg mij af of het perspectief van die ambtenaren onderzocht is? Op één van de laatste sheets was er sprake van een blinde vlek bij de gemeente en mijn vraag daarover is: wie is dan de gemeente? Zijn dat de ambtenaren of is dat de politiek? Dat waren mijn twee vragen, Voorzitter. Dank u.

Spreker Extern

Meneer Stijnen. Dank u wel. Als antwoord op uw eerste vraag: is het perspectief van de ambtelijke organisatie onderzocht? Nee, als onderzoeker zou ik u ten zeerste adviseren wel te doen. Als antwoord op uw tweede vraag wil ik u heel graag een voorbeeld geven ter illustratie over wat ik bedoel met blinde vlek. Ook

om even af te stemmen of wij hetzelfde bedoelen met 'blinde vlek'. Burgers zeggen: als wij niet gehoord of gezien worden, hoe kan de gemeente dan weten wat ons bezighoudt? Op het moment dat ik niet zeker weet dat de gemeente met dezelfde dingen bezig is als ik belangrijk vind, twijfel ik enorm aan het perspectief. Op het moment dat ik twijfel aan het perspectief, vraag ik me af of we over bepaalde dingen hetzelfde denken en of er ook acties worden ondernomen die ik belangrijk vind. Maar ook: in mijn directe woonomgeving wordt een verkeerssituatie gewijzigd. Ik vind daar wat van. Ik wil daar graag in meedenken en krijg daar niet de kans toe. Naderhand zie ik daar dingen gebeuren die naar mijn mening - op basis van de inhoudelijke kennis die ik daarover heb - niet gaan zoals zou moeten, en halverwege het proces krijg ik een kans om betrokken te raken, ik vind er wat van en alsnog worden die zaken aangepast, wat ontzettend zonde is. Als we die blinde vlek op voorhand hadden kunnen wegnemen door met elkaar in gesprek te gaan, hadden we geld en frustratie kunnen besparen. Meneer Paas, is dat voor u duidelijk genoeg?

J. Roland voorzitter

Dank u wel. Het is niet helemaal duidelijk. Meneer Stijnen vertelt een verhaalt, maar zou hij kunnen aangeven

Fractie Ouderenpartij

of de respondenten het dan hebben over de ambtenaren of de politiek? We worden niet gehoord, 'ze' zien ons niet. Wie ziet die burgers niet? Is de motivatie van de ambtenaren verkeerd? Zijn onze ambtenaren niet proactief? Onze ambtenaren moeten niet achterover leunen en zeggen: "Als die burger iets wil, moet die maar komen. En als die niet komt, hoeven wij niets te doen." Als een burger met een vraag komt, moet de vraag van onze ambtenaren zijn: hoe kunnen we die burger faciliteren? Maar niet gaan kijken hoe wij met alle regeltjes kunnen voorkomen.... ja, dat kan niet. Sorry! Hier zijn regel één, twee en drie. Regel vier zegt dat je uitzonderingen kan maken. Als je dat en dat doet, kan je het wel voor die burger maken. Het is belangrijk dat je ambtenaren hebt die mee willen kijken en positief denken. Hun houding moet positief zijn. Ik ben 34 jaar ambtenaar geweest en wij moeten zorgen voor proactieve ambtenaren.

J. Roland voorzitter

Meneer Stijnen, wilt u nog iets toevoegen?

Spreker Extern

Ik denk dat ik de vraag niet zorgvuldig beantwoord heb. Excuses daarvoor! De termen politiek en ambtelijke organisatie worden heel vaak - en dat merken wij ook in andere onderzoeken - door de panels verward. Men is snel geneigd om het op één hoop te vegen en te zeggen: "Dé gemeente of dé ambtenaren." Men ziet niet altijd het verschil tussen politiek en ambtelijke organisatie. In het onderzoek wordt er wel gezegd dat er voorbeelden zijn waarbij de politiek specifiek een rol speelt die niet gelukkig is. En idem voor de ambtelijke organisatie. In het voorbeeld van de ambtelijke organisatie worden gemaakte afspraken niet nageleefd door de desbetreffende ambtenaar. Het panel zegt ook dat het vervelend kan worden op het moment dat de politiek zich gaat mengen op het moment dat wij succesvolle initiatieven hebben en deze ideeën van ons overneemt. En dat dan de desbetreffende wethouder of raadslid doet alsof het zijn idee is. Dat is hinderlijk en daar wordt de politiek specifiek benoemd. Misschien nog niet helemaal een antwoord op uw vraag, maar ik hoop dat dit wat meer helderheid geeft. Bent u tevreden, meneer Paas?

J. Roland voorzitter

Bijna tevreden. Goed. Dames en heren, we gaan nu kijken naar een zestal sheets alvorens er weer een serie vragen komt. Ik weet niet wie van de twee heren het doet. Ik ga nog even verder als u het goed vindt, Voorzitter.

Spreker Extern

Prima! Wat ook ontzettend belangrijk is, is de complexiteit. Men geeft aan dat het vooral simpel, toegankelijk, open en niet te moeilijk moet blijven. Omdat mensen - ik refereerde er daarnet al aan - vaak hun schroom moeten overwinnen om mee te denken. Niet iedereen is ervan overtuigd dat zijn of haar mening/idee/advies van waarde is. Op het moment dat het complex wordt, is er al snel de twijfel en doen ze liever niet mee. Als het laagdrempelig en toegankelijk is, worden ze sneller verleid. Dat zal u niet verrassen. Wat ook ontzettend belangrijk is, is de snelheid waarin gehandeld wordt. De gemeenschap - in dit geval het panel - zegt vaak sneller te handelen dan de gemeente dat kan. Dat zorgt voor hinder omdat de ingezette participatie vertraagd wordt. De gemeenschap wil verder maar wacht nog op antwoorden. Een andere grote uitdaging die het panel onderkent, is een representatieve afspiegeling. Dat is iets wat altijd lastig is. Vind ik een brede vertegenwoordiging in de mensen die meedoen. Dat is vaak moeilijk. Niet iedere doelgroep is

even goed bereid om deel te nemen. Wil of kan dat niet of een combinatie daarvan. Ook hier geldt weer: denk heel goed na over de drempels op het moment dat je aan de voorkant iets opwerpt. Als je die lager maakt, kan die afspiegeling representatiever worden en gemeenschap breed hebben we daar profijt van. Ontwikkel een positieve visie op midden in de gemeenschap staan, voer uit en verbeter de mindset. Daar werd kort ook al naar gerefereerd: mindset is ontzettend belangrijk. Maar ook het hebben van een hele duidelijke en herkenbare visie naar buiten toe, waarin de burger hoort en ziet dat de gemeente Kerkrade zegt: "Wij gaan er echt voor om midden in die gemeenschap te staan. Dit is onze visie en we zijn bereid om deze belofte te doen." De gemeenschap wil heel graag zien dat die beloften worden nagekomen. De burger wijst op het effect van de ambitie van de gemeenteorganisatie en de taakstelling van betrokkenen. Een mooi voorbeeld dat door één van de panelleden werd aangegeven is dat wanneer er bijvoorbeeld meer wordt gevraagd van de gemeenteorganisatie omdat de ambitie op het vlak van participatie hoger is, dit kan betekenen dat de betrokken ambtenaren ook een andere verantwoordelijkheid krijgen. En dat het dan ook ontzettend belangrijk is dat in de taakstelling van die betrokkene daar rekening mee wordt gehouden. Met andere woorden: is er meer ruimte nodig bij de ambtenaren om zelf beslissingen te nemen, mag het niet zo zijn dat het kader waarbinnen die ambtenaar functioneert knelt, want dan kan niet worden voldaan aan de taakstelling die desbetreffende ambtenaar heeft. Eén van de panelleden had hier lang over nagedacht, want het punt dat hij hier maakte werd bijgevallen door andere panelleden. Maak de gemeenschap bekend met ambtenaren en zorg voor meer pro-activiteit. Het meest illustratieve voorbeeld hierbij was dat het grootste gedeelte van het panel - op één à twee na - niet op de hoogte was van het feit dat er in de wijk mensen rondlopen die specifiek in de wijk aan de slag zijn. Dit betreft de wijkmanager en wijkwethouder en men was niet bekend dat zij de aanspreekpunten voor de wijk zouden kunnen zijn. Door daar meer op in te zetten, kan de gemeente tot betere en mooie successen komen. Benader de wijk en wacht niet af. We gaan even kijken of er handjes zijn voor dit blokje.

J. Roland voorzitter

Ik zie er geen, dus dan kunnen we doorgaan met de volgende vijf sheets.

Spreker Extern

Dank u wel. Spreek mensen gericht aan en maak de benadering persoonlijk. Het panel zei: "Geef mensen echt het idee dat zij worden uitgenodigd op persoonstitel om deel te nemen en geef aan waarom dat belangrijk is, zodat mensen zich van toegevoegde waarde voelen en het gevoel krijgen dat ze van invloed zijn." Daar hebben we net ook al gerefereerd. Nodig mensen uit om deel te nemen. Benader mensen in hun eigen omgeving en achter de voordeur. Doe dat door samen te werken met de ketenpartners in de wijken. Eén van de panelleden gaf als voorbeeld: "Misschien moeten we met een aantal burgers langs de wijk om als burger aan burgers te vragen van wat zij belangrijk vinden." Een interessant idee. Maar mensen in hun eigen omgeving bereiken, betekent spreek mensen gericht aan - en daar zei ik net ook al wat over - op datgene wat op dat moment in hun omgeving speelt en probeer achter die voordeur te komen door met mensen daar het gesprek over aan te gaan. Breng mensen samen, burgers dienen zich te verenigen en samen te werken. Het panel gaf aan dat ze veel sterker staan als gemeenschap en collectief proberen zaken aan te vliegen. Betwijfelen wel of zij als gemeenschap altijd even goed in staat zijn om zich te verenigen. Daar zou een mooie taak kunnen liggen voor de gemeente. Op het moment dat zij mensen kan samenbrengen en met een goede begeleiding mensen elkaar weten te vinden op een aantal punten, kan dat zorgen voor een enorme kracht. Kies daarbij altijd voor thema's die gekozen zijn door de gemeenschap. De panelleden gaven aan best in staat te zijn om een aantal thema's te kiezen en te selecteren - zeker als hun een aantal thema's worden voorgehouden - wat zij op dat moment belangrijk vinden. Kijk per thema zeker naar wat het doel is: waar willen uitkomen? We weten dat we daarmee aan de slag moeten, dus zorg dan ook voor een community. Dat betekent dat we ons met een aantal mensen die specifiek met dat thema aan de slag gaan, kunnen verenigen en elkaar weten te vinden. Zo kom je steeds meer richting een community waarin verschillende theoretische kaders wellicht door u worden gezien en aan worden gerefereerd. Maak participatie niet groot, zorgt voor snel succes en creëer een voedingsbodem voor meer. Het mag ook gerust een heel klein succes zijn in een straat, in een wijk misschien maximaal. Maak het gebied niet te groot en zorg ervoor dat je dat succes uitnut om vooral ook de omgeving te laten zien waar participatie toe kan leiden. En dit zal ongetwijfeld, volgens het panel, zorgen voor meer mensen die geïnteresseerd zijn: "Daar is iets moois gebeuren en daar zou ik graag aan willen meedoen." Maar ook de mensen die al betrokken zijn en participeren vinden daar hun bevestiging om nog verder te gaan. Dat succes is iets waaraan zij hebben bijgedragen en dat zal voor hen in brandstof in de motor zijn. Vragen? Vragen over dit blokje?

J. Roland voorzitter

Nee? Dan gaan we door naar het voorlaatste blokje.

Spreker Extern

Start bij mensen die willen participeren en ga aan de slag met problemen van mensen die niet willen. De panelleden gaven aan dat als je start met de mensen die sowieso aangeven mee te willen doen, heb je een mooie massa van mensen zitten. Je zou met elkaar kunnen nadenken over wat de problemen zijn die dat op dat moment spelen binnen de gemeenschaap en van daaruit mensen proberen te bereiken die in eerste instantie misschien wat terughoudend zijn voor participatie. Daarmee krijgen zij het gevoel dat hun problemen in kaart worden gebracht en behandeld. Het panel geeft aan dat ze heel graag willen meedenken over welke problemen dat enerzijds zijn en anderzijds hoe die problemen kunnen benaderd worden en hoe de gemeenschap daarbij betrokken kan worden. Proactieve meedenkende burgers dienen altijd een stem te krijgen, want daar zit een betrokkenheid achter die niet mag worden afgeremd. Dit is niet altijd het geval en niet iedere proactieve meedenkende burger krijgt de kans om mee te denken. Daar is daarnet ook al wat over gezegd, maar nu nog eens expliciet: zorg ervoor dat dat potentieel niet verloren gaat in die gemeenschap. Het panel zei wel om rekening te houden met mensen binnen een gemeenschap die slim weten hoe het spelletje gespeeld moet worden. Eén van de panelleden gaf aan: "Als ik in gesprek kom, bijt ik me als een pitbull vast in het thema en laat niet meer los." Dat betekent dat mensen binnen een bepaalde doelgroep binnen die gemeenschap die niet die mondigheid hebben, geen netwerk en/of verbaal niet sterk genoeg zijn, overgeslagen zullen worden en dat zou zonde zijn. Help burgers die vragen om hulp bij de uitvoering van hun initiatieven. Denk samen met de burger - die een initiatief neemt - na over hoe we dit vorm kunnen geven. Zeg nooit 'nee' maar altijd 'mits'. Of 'tenzij', maar het liefst 'mits'. Denk samen na over de wegen die mogelijk zijn. Te vaak vinden mensen die met een idee of initiatief komen niet de juiste begeleiding omdat er aan de voorkant nog wel eens gezegd kan worden: "Dit past niet of daar hebben we nu geen tijd voor." Het panel geeft aan dat het belangrijk is om de voorkant aan te geven wat wel en niet kan, maar altijd met goede argumenten. Dus 'mits' met de juiste argumenten. Doordat die goede argumenten nog wel eens wegblijven, geeft het panel aan, is er onbegrip wat leidt tot teleurstelling en frustratie. Dat heb je niet nodig om samen tot de juiste participatie te komen. Blijf met elkaar communiceren, zorg ervoor dat je die goede argumenten gebruikt, maar zorg er ook voor dat je onjuistheid en onduidelijkheid voorkomt. Het panel zegt dat er een mist is in de samenleving. Mensen horen vaak vaak halve waarheden en denken te weten hoe het zit. Daardoor komen ze tot onjuiste conclusies en dat kan leiden tot weerstand. Zorg ervoor dat je die onduidelijkheid op tijd wegneemt door goed te communiceren.

J. Roland voorzitter

Ik zie geen handjes. Dus ik stel voor om de laatste vijf sheets ook te behandelen. Dank u wel. Deel successen, maar loop niet met deze successen te koop. Ik heb daar net al wat over gezegd in het voorbeeld over wat de rol van de politiek zou kunnen zijn en die hinderlijk is ten opzichte van de ambtelijke organisatie. Eén van de panelleden zegt: "Steek niet de schep in de grond tijdens het fotomoment en doe er daarna nooit meer wat mee, gewoon omdat dat een goed PR-moment is." Dat is ontzettend schadelijk. Pak de successen vast, deel die breed en geniet met elkaar van het mooie dat wordt neergezet. Ga op zoek naar bestaande succes in andere gemeenten en landen. De panelleden zeiden dat er ongetwijfeld veel successen zijn die ook hier gebruikt kunnen worden. De vraag is of deze bij ons passen, maar daar moet naar gekeken worden en wellicht kan dit leiden tot inspiratie voor ideeën die wel bij ons passen. Laten we nadenken over wat er al allemaal is. Verlies niet uit het oog dat er ook ontzettend mooie initiatieven lokaal worden opgepakt door mensen die wat willen doen voor hun directe omgeving. Draag deze uit, want deze hele kleine lokale initiatieven kunnen een enorme aanjagende succeswerking hebben. Het is ook mooi dat mensen die zich inzetten voor de gemeenschap daarin bevestigd worden en dit ook graag blijven doen. Er wordt ook aangegeven dat er een correlatie bestaat tussen dienstverlening en participatie. Dat betekent dat als de basisinteractie niet op orde is - ik bel u als gemeente maar krijg je niet te pakken - er frustratie kan ontstaan bij de burger en daardoor minder zin heeft om te participeren. Er moet wel een wederkerigheid zijn. Ik heb iets van u nodig, jij van mij en laten we elkaar verder helpen. Tot slot en eerder genoemd: negatieve ervaringen werken cumulatief en zorgen voor een toenemend verlies van vertrouwen. Als je hem ombuigt, zou je kunnen zeggen dat positieve ervaringen cumulatief werken en voor een toenemend vertrouwen zorgen. Het is de kunst om daarop in te zetten. Vertrouwen neemt naast communicatie een ontzettend prominente positie. Het panel geeft aan om heel graag mee te denken over de vervolgstappen die er nu gaan komen naar aanleiding van dit onderzoek. Het zou een gemiste kans zijn door die mensen niet te betrekken waardoor je die negatieve ervaringen kracht geeft. De handreiking vanuit het panel is gedaan. Heeft er nog iemand vragen over deze laatste vijf sheets? Ik zie mevrouw Ubachs Nettie.

Fractie Burgerbelangen

Even in het algemeen over de stukken die zijn teruggegeven. Dankjewel voor die uitvoerige terugkoppeling. Wat ik voornamelijk heb gehoord zijn kansen en punten die wij in gezamenlijkheid moeten gaan oppakken ter verbetering of waar we veel aandacht voor moeten hebben. Wat ik mij afvroeg en ik weet zeker dat ze in de rapportage stonden: waar zijn die mensen die jullie gesproken hebben in die rondetafelgesprekken echt tevreden over? Wat vinden ze dat er goed gaat? Hebben jullie daar ook een terugkoppeling over? Ja en neen.

Spreker Extern

Ja, omdat we wel positieve geluiden hebben gehoord. Wij voeren altijd het gesprek met panelleden en zij geven zelf aan waarover ze het willen hebben. Ik moet eerlijk zeggen dat het grootste gedeelte van de gesprekken constructief kritisch zijn. Dat betekent dat er wat minder de nadruk komt te liggen op datgene wat goed gaat en wat meer op wat nog beter kan. Alle twee vanuit een positieve intentie. Wat gaat er goed? Ambtenaren die ontzettend betrokken zijn, afspraken nakomen, een project of een initiatief tot succes brengen. Die worden wel benoemd, maar als snel gaat het panel terug naar wat er beter kan. Dank u wel.

J. Roland voorzitter

Tevreden met het antwoord? Goed, heren bedankt voor deze zeer uitgebreide toelichting. Blijf de vergadering zeker verder bijwonen want ik ben ervan overtuigd dat hier nog een vervolg op komt. Ik ga dit stuk afsluiten en we gaan over naar agendapunt zeven.

7 Verkennen participatie aan de hand van stellingen

J. Roland voorzitter

Ik geef dadelijk het woord aan de griffier die een aantal stellingen zal brengen. De eerste vier stellingen gaan we via hand opsteken meten wie er voor en tegen is. Bij de laatste twee stellingen geef ik het woord aan de griffier en dan gaat hij enkele van u bevragen over bepaalde stellingen. Ik geef het woord aan Didier. Dank u wel, Voorzitter.

D.G.M.G. Franssen griffier

Als eerste misschien even een verklaring waarom we hier werken met stellingen. Dit is op initiatief vanuit de raad. De raadswerkgroep is gestart met dit concept en dit ligt nu bij de commissie. Het is goed dat er dadelijk duidelijkheid komt over wat de commissie en de partijen hierover denken. We geven ingrediënten mee richting de ambtelijke organisaties om dit verder uit te werken, want zoals we vanavond hebben gehoord, zijn er heel veel verschillende invalshoeken en benaderingen. We proberen er een beetje structuur aan te geven door enerzijds onderzoek aan te bieden aan de ambtelijke organisatie, deze stellingen door te geven, en anderzijds hebben we in het volgende agendapunt nog een vrije ronde waarin de partijen hun standpunten kunnen geven, die we dan vervolgens mee kunnen nemen. Dat is even de verklaring waarom we hier werken met stellingen. Daar wordt u niet aan gehouden in het vervolg, wees vrij om te reageren. Maar het leek ons een goede invulling voor deze avond om een iets andere werkmethode in de commissie te introduceren voor dit vrije punt. We starten even met vier stellingen. Als u voor bent, steekt u uw handje op. Bent u tegen, houdt u uw hand omlaag. Bij de eerste vier stellingen krijgt u een gevoel wat u hierover denkt en gaan we er niet verder op in. Bij de twee laatste stellingen gaan we vragen hoe mensen erover denken in opmaak voor het volgende agendapunt. Mocht u over de eerste vier stellingen toch iets kwijt willen, heeft u bij het volgende agendapunt de kans om daar nog op terug te komen. De eerste stelling: naast mijn raads- en commissiewerk heb ik de afgelopen vijf jaar zelf geparticipeerd in Kerkrade. Heeft u ergens aan meegedaan, kan u uw hand opsteken. Ik zie veel handjes voor. U heeft nog heel even de kans. We zitten met 45 mensen in deze vergadering en 28 mensen geven aan dat ze de afgelopen vijf jaar hebben deelgenomen aan een participatietraject. Voor uzelf kan u zich daar ook en beeld bij vormen als u dat koppelt aan de enquêteresultaten. Hier hebben we dan een groep en een groep die in de enquête zat. Ik vraag u nu om uw hand te laten zakken. Volgende stelling: Right to Challenge is een participatie instrument wat alleen past in een actief participerende gemeenschap. Als u dat vindt, kunt u het handje opsteken. Dit is wel interessant. Ik zie nog geen handjes op dit moment. Ik geef u nog heel even de kans. U bent hier blijkbaar eensgezind over. Dan gaan we door naar de volgende stelling: het doel van participatie is om aan het eind van een beleidstraject zo weinig mogelijk bezwaren of klachten te krijgen. Bent u het daarmee eens, kan u uw hand opsteken. Ik zag één twijfelaar maar die trekt zich snel terug. Het stelt mij als griffier gerust dat er hier geen handjes op zijn. De vierde stelling: met participatie bereik je alleen de usual suspects, dus de mensen die al

vaker betrokken zijn bij participatietrajecten. Als u het daarmee eens bent, zien wij graag een handje. Ik zie op dit moment drie handjes. Wilt u daar op terugkomen, kan u tijdens de volgende ronde daar nader duiding aan geven. Dan gaan we nu door naar de stellingen waarop we wel om een reactie vragen. "De gemeenteraad moet zich altijd conformeren aan de uitkomst van de burgerparticipatie." Bent u het daarmee eens of niet? Ik zie een paar handjes komen. De heer Struver, u was als eerste en ik geef u graag het woord om uw standpunt toe te lichten.

Fractie Ons Kerkrade

Dank u wel. Ik vind dit een hele moeilijke stelling om met ja of nee te beantwoorden omdat het voor mij persoonlijk afhangt van welk participatiemiddel er gebruikt wordt. Heb je het over een burgerinitiatief of over een referendum? Als we het hebben over een referendum moet dit bindend zijn, want anders moet je het niet doen. Als het gaat over een burgerinitiatief of een andere vorm van participatie is het de vraag of de wens is van de meerderheid of de groep waar het betrekking op heeft? Dat is de reden waarom het voor mij moeilijk is om met ja of nee te antwoorden. Maar vanuit het principe dat een meerderheid zegt een bepaalde kant uit te gaan, moeten we ons daar ook aan houden.

D.G.M.G. Franssen griffier

Dankjewel. Een tegengeluid? Ik ga even naar de heer Geers. Meneer Geers, wilt u uw standpunt toelichten?

Fractie Burgerbelangen

Natuurlijk. Er wordt gezegd dat je je altijd moet conformeren. Ik denk op het moment dat je 'altijd' zegt, dat niet het geval is. Je moet luisteren naar mensen die de moeite nemen om mee te participeren maar uiteindelijk kan het ook zijn dat als je een integrale belangenafweging maakt, er dan een andere uitkomst is waarbij het dan wel van belang is dat je uitlegt waarom je bepaalde keuzes maakt, en waarom je iets anders uitlegt dan... het komt bijvoorbeeld uit een meer participerende burger, omdat er ook meer belangen meespelen en je als gemeenteraad ook het maatschappelijk belang moet laten meewegen dan alleen het belang wat er in een bepaalde straat leeft.

D.G.M.G. Franssen griffier

Dank u wel. We gaan naar de laatste stelling: "De gemeente Kerkrade moet de ambitie hebben om.... ." Laat even alle handjes zakken. We gaan nu naar de tweede stelling. Er werd maar aan enkelen gevraagd om te reageren. Het gaat in eerste instantie om het handje opsteken.

J. Roland voorzitter

Er hebben twee mensen gereageerd en dat was ook de bedoeling. Bij het volgende agendapunt krijgt u de gelegenheid om te reageren.

D.G.M.G. Franssen griffier

Je kan dadelijk nog reageren, Carin.

J. Roland voorzitter

Je komt vandaag zeker niets te kort. We gaan naar de tweede stelling. Laat even de handjes zakken.

D.G.M.G. Franssen griffier

Dank u wel. De volgende stelling: "De gemeente Kerkrade moet de ambitie hebben om over twee jaar koploper van Zuid-Limburg te zijn op het gebied van burgerparticipatie." Ik zie twee handjes die voor zijn. Interessant. Daar komt nummer drie. Ik geef graag het woord aan Mark Charlier. Hij drukte als eerste.

Fractie Lokaal Alternatief

Ik ben van mening dat als je burgerparticipatie inzet, je de lat ook best hoog mag leggen om ervoor te zorgen dat de burgers kunnen participeren en zo hun invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming in de gemeenschap. Ik denk als je deze doelstelling nastreeft, je daardoor een heel andere mindset krijgt dan als je zegt: "We gaan het eens proberen." Dank u wel. Ik zie nog andere voorstanders. De heer Gorissen. Ja, maar ik bedoel het niet in de zin van kwantiteit maar kwaliteit. Als je het doet, moet je het goed doen en daarin moeten we koploper zijn. Zo steek ik hem in. Dank u wel.

D.G.M.G. Franssen griffier

Dan kijk ik even naar een tegengeluid, de heer Boumans. Meneer Boumans, wilt u reageren?

Fractie CDA Kerkrade

Ik wil zeker reageren. Ik ben het volledig eens met de heer Gorissen dat je vooral naar de kwaliteit moet kijken en niet naar of je ergens op een lijstje op één, twee of tien staat. Als je op de derde plaats staat en je doet de zaakjes heel goed, heb je denk ik ook een dikke gouden medaille verdient. Het gaat niet om op een lijstje te staan, maar je moet de participatie kwalitatief goed doen. Daar gaat het om.

D.G.M.G. Franssen griffier

Dank u wel. Dan wil ik graag dit stukje afronden. De bedoeling was om u alvast wat thema's mee te geven die u zo meteen in uw vrije gedeelte kunt meenemen. Als u nog de behoefte heeft om daarop terug te gekomen, staat u dat helemaal vrij. Dan geef ik graag het woord terug aan de Voorzitter.

J. Roland voorzitter

Dank u wel, griffier. We komen aan punt acht: het duiden van de participatie.

8 Duiden participatie

J. Roland voorzitter

k vier, we kwamen we al een punt achter. Ik stel voor dat we hier gebruik maken van een eerste en tweede termijn, waar in eerste termijn alle partijen de gelegenheid kreeg om via hun woordvoerder het woord te voeren over dit onderwerp. Hoe ziet uw partij participatie? Welke kansen ziet u? Welke zorgen heeft u? Wat is uw interpretatie van de onderzoeksresultaten? Wat is uw toekomstbeeld? Uw visie? Enzovoort. In de tweede ronde geven we iedereen de gelegenheid om vragen c.q. op andere te reflecteren. Ik zie een handje van meneer Gorissen is wel. Is dat een oud handje of wilt u reageren? Heel oud. We hebben in het begin een lootje getrokken. Ik wil deze ronde starten met het woord te geven aan Lokaal Alternatief voor hun eerste termijn. We duiden geen interrupties in de eerste termijn. We laten iedereen uitspreken. Nadat iedereen aan het woord is geweest, kan u vragen stellen. Meneer Charlier.

Fractie Lokaal Alternatief

Voorzitter, dank. We zien als Lokaal Alternatief zeker kansen in het invoeren van burgerparticipatie. Een kans om meer betrokkenheid van de burger bij politiek en de besluitvorming rondom de politiek te krijgen. Ik heb wel eens iemand heel negatief horen roepen: "Waarom hebben we nog een raad en commissies als de burgers het toch zelf gaan beslissen?" Maar ik denk dat de wereld tegenwoordig zo in beweging is dat je niet alles vanuit die 29 mensen zou kunnen beslissen. Via burgerparticipatie heb je de mogelijkheid om die mensen mee te laten denken en ook gebruik te maken van de kennis en kunde die bij de burgers leeft. We hebben als Lokaal alternatief de afgelopen weken een onderhoud gehad met een aantal mensen uit de gemeente West-Friesland, waar er een groot burgerparticipatietraject is geweest rondom de Regionale Energie Strategie. Daar is niet alleen een grotere tevredenheid bij de burgers ontstaan omdat zij hun inbreng konden geven over wat er besloten is, maar daar zijn heel veel creatieve ideeën naar voren gebracht die vanuit noch de ambtenarij noch de gemeenteraad in eerste instantie gezien werden. We maken ons wel zorgen dat de mensen die het hardste schreeuwen ook de meeste invloed zouden kunnen krijgen. Dit is iets wat in het onderzoek daarnet ook al een beetje naar voren kwam: als je maar een groot netwerk hebt en genoeg lobbyt, krijg je het wel voor elkaar. Ik denk dat we daar zeker voor moeten waken: als we aan burgerparticipatie gaan doen, moeten we dat ook op een goede gewogen manier doen. En dan sluit ik me helemaal aan bij wat meneer Gorissen zei dat het kwalitatief goede burgerparticipatie moet zijn. Interpretatie van het onderzoek: ik kan zeggen dat ik een hele goede basis zie om burgerparticipatie op te starten. De uitkomsten van het onderzoek zoals die nu er liggen, voldoende mensen die gereageerd hebben, mensen die ook echt in rondetafelgesprekken hun mening uiten. De belangrijkste zorg daarbij is of we ook iedereen die daarmee bezig gaat straks, goed tussen de oren krijgen hoe belangrijk dat de communicatie is in het hele participatietraject, zodat mensen niet teleurgesteld afhaken, want dat zou heel erg jammer zijn. Dank u, Voorzitter. Dan gaan we luisteren naar de bijdrage van Ons Kerkrade.

J. Roland voorzitter

De heer Struver.

Fractie Ons Kerkrade

Dank u wel, Voorzitter. Dit is een onderwerp waar onze fractie al langere tijd aandacht voor vraagt. Tot tweemaal toe hebben wij dit ook bij onze algemene beschouwingen onder de aandacht gebracht. Gekeken naar de reacties van de burgers in het onderzoek, was dit ook wel best terecht. Maar liefst zeven op de tien burgers beantwoorden de vraag of zij zich voldoende geïnformeerd voelen, niet met een duidelijke 'ja'. Daar

is nog heel veel winst te behalen op dat punt. Wij vinden het toch jammer dat er in de stellingen en ook in de stukken niet gesproken wordt over de interne cultuur als het over participatie gaat. Want voordat we grootse innovatieve ideeën kunnen implementeren, moet eerst het fundament goed staan. Een voorbeeld daarvan - en dat is ook al eerder genoemd - een contactpersoon voor de burgers binnen de wijken. Zoals aangegeven in het onderzoek maar ook binnen onze fractie horen we dit heel vaak van burgers - helaas - is dat de wijkmanagers bijna onzichtbaar zijn. Veel mensen kunnen niet vertellen wie de wijkmanager is in hun wijk. Deze gebrekkige relatie met de burger maakt het gebruik van een veel genoemd burgerparticipatiemiddel - wat vaak in de stukken genoemd wordt - namelijk het burgerinitiatief, heel erg lastig om in de praktijk te kunnen toepassen. Dit alles roept bij onze fractie enkele vragen op. Wordt erin dit huidige traject ook gekeken naar wat er intern verbeterd kan worden? Dus niet alleen naar die relatie met die burger, maar het hele fundament hoe reacties van burgers in het hele proces terechtkomen. Het Right to Challenge - wat ook in de stukken besproken wordt - is geïnspireerd op de Britse look a like act en wellicht kunnen we nog andere inspiratie uit het Verenigd Koninkrijk halen. De mogelijkheid waarbij burgers gebruik kunnen maken van maandelijkse spreekuren bij wijkmanagers, zou hier één van kun kunnen zijn. In theorie zou dit in Kerkrade het geval moeten zijn, maar we zien in de praktijk dat het vaak een hele ander verhaal is. Met nieuwe mogelijkheden, zoals Zoom en Teams, wordt deze communicatiekloof onverdedigbaar. Het zou makkelijker als ooit moeten zijn om die communicatie met de burger juist te hebben. Blijkbaar is deze situatie bij de burger herkenbaar, en dan moeten we gaan kijken hoe we die wijkmanagers en het hele wijkteam kunnen verbeteren. Dat zijn dingen die we meteen concreet kunnen verbeteren zonder met grootse nieuwe ideeën te komen. Kijkend naar de mogelijkheden die de Omgevingswet ook in de toekomst gaat bieden, hebben we daar enkele opmerkingen bij: participatie gaat nu moeten worden vastgelegd in instrumenten van de Omgevingswet zoals een omgevingsvisie en -plan. We willen er even op wijzen dat we altijd duidelijke kaders voor participatie moeten uitstippelen. Als we kijken naar de voorbeeld verordening van de VNG over participatie, viel het onze fractie op dat er vaak wel wat warrige taal wordt gebruikt over wanneer participatie wenselijk is. En als je bepaalde kaders heel wazig laat en open voor eigen interpretatie, kan dit problemen opleveren in de toekomst. Onze tip is: houd het kort en maak duidelijke kaders zodat zoveel mogelijk participatie mogelijk is. Laatste vraag: hoe worden in de toekomst wegingsfactoren opgezet bij participatie? Wanneer zijn 20 burgers veel of weinig bij een bepaald besluit? Wanneer hebben veel mensen gereageerd zodat we ons er echt een beeld van kunnen vormen over een probleem en wanneer niet? We zijn ook voorstander van initiatieven - zoals in de stukken besproken - zoals een Right to Challenge, omdat die meer macht bij de burger leggen. Wij vragen ons echter af hoe succesvol een Right to Challenge kan zijn, [onhoorbaar 01:53:08] voldoet aan de Europese aanbestedingsnormen. Misschien dat de wethouder daarop ook zou kunnen reageren. Is het nog nuttig dat de Right to Challenge nu nog toekomt, want je hebt met bepaalde Europese aanbestedingsnormen te doen? Als laatste denk ik dat we niet bang moeten zijn voor burgerparticipatie, want ik denk hoe makkelijker je de wegen maakt en burgers laat meedenken, er een grotere diversere groep burgers zal meedenken en gaat niet altijd de hardste schreeuwer het winnen. Je merkt ook in andere landen: zodra je burgers het vertrouwen geeft om te kunnen participeren, ze dit op een juiste manier gaan doen en dit de samenleving alleen maar kan verbeteren. Dat is wat onze fractie ervan denkt. Dank u wel.

J. Roland voorzitter

Dank u wel voor uw bijdrage, meneer Struver. U krijgt de antwoorden later, want u vraagt of de wethouder kan reageren, maar dat is niet aan de orde vandaag. We discussiëren met elkaar en de griffier neemt alles mee en er wordt later op teruggekomen. Ik geef het woord aan de SP. Wie van de SP mag ik het woord geven?

Fractie SP

Dank u wel, Voorzitter. Mevrouw Laumann. Voorzitter, de SP is heel blij met dit onderzoek en laat zien wat wij al jaren zeggen: je moet die wijken in en bij de mensen langsgaan. Dit is niet zo vernieuwend, maar we zijn heel blij dat dit ook doordringt in de gemeente. Ik denk ook dat het heel belangrijk is en heel veel mee moeten in de toekomst. Ik wil toch refereren aan een voorbeeld uit het verleden van hoe het niet moet. Ik kan me herinneren dat enkele jaren geleden twee mensen kwamen inspreken die aan de [onhoorbaar 01:54:52] wat wilde aanleggen [onhoorbaar 01:54:52] en toen vroegen alle fracties, behalve de SP: wat kost dit dan? Heeft u dit ook berekend? Toen hebben we aangegeven: "Er komt een burgerinitiatief en u moeten burgers ook nog het financiële plaatje klaar hebben. Wat is dit?" Burgerinitiatieven duw je op die manier meteen de kop in. Ik denk dat we in de toekomst niet enkel moeten uitgaan van burgervoorstellen die door de raad worden meegenomen, maar dat burgers zelf met initiatieven komen en deze ook serieus nemen, uitrekenen en daarop terugkomen. Tot nu toe mis ik dat nog en ik hoop dat dat nu gaat veranderen. Right to Challenge is een heel mooi initiatief, en ik hoop dat dit heel breed getrokken wordt. De Omgevingswet is ook heel breed

en ook daar kunnen we nog heel veel in leren. Proactieve burgers dienen een stem te krijgen. We zijn het helemaal eens met het delen van de successen. Ook de niet zo proactieve burgers moeten we kunnen bereiken. Dat is nog veel belangrijker want ik denk dat dat hier de grote meerderheid is. Als je kijkt naar hoe burgers in het politieke klimaat participeren, kan ik me voorstellen dat het niveau vaak te hoog ligt voor burgers om deel te nemen. Het taalgebruik moet begrijpbaar en laagdrempelig zijn zodat burgers kunnen participeren, want anders haken ze af. Bij het invullen van de enquête heb ik me afgevraagd of mensen wel weten wat er staat. Het jargon vinden we heel belangrijk en daar moeten we heel goed naar kijken in Kerkrade. De complexiteit ontmoedigt afhandeling, daar wil ik nog even naar refereren. We mogen het niet te complex maken en te veel van burgers vragen als ze met een initiatief komen. we moeten meedenken als raad maar zeker ook als ambtenaar. Dit onderzoek is een begin en laat ons het heel uitgebreid maken zodat er van onderop geparticipeerd kan worden. Het gaat niet over wat wij van participatie vinden. Dank u wel, Voorzitter. Tot zover.

J. Roland voorzitter

Dank u wel voor uw bijdrage. We gaan luisteren naar het CDA.

Fractie CDA Kerkrade

Meneer Boumans. Dank u wel, Voorzitter. Ik heb me tot nu toe vrij rustig gehouden maar daar komt nu verandering in. Ik wil ook even gebruik maken van het feit dat bij dit agendapunt de twee rapportages van het onderzoek worden opgesomd. Daar wil ik een paar kanttekeningen bij maken. Wat betreft de betrokkenheid, konden we zien dat twee van de drie burgers in Kerkrade zich zeer betrokken voelen. Daar zag je dat 50 procent van de jongeren en 80 procent van de ouderen waar een verschuiving in zat. Wat ons betreft een vrij logische: als je jonger bent heb je een ruimer wereldbeeld dan wanneer je ouder wordt en een soort van sociale mobiliteit ziet afnemen. Dan wat betreft het geïnformeerd willen zijn, daar zagen we een percentage van 95 procent, waarbij het zich geïnformeerd voelen was maar bij één op de drie burger. Ik denk dat daar nog een grote slag te winnen is om dit meer naar elkaar toe te brengen. Vooral naar boven toe uiteraard. Tenslotte wat betreft het meedenken: we zien dat 80 à 90 procent graag wil meedenken. En aan de andere kant heeft één op de vijf burgers de afgelopen vijf jaar werkelijk meegedacht in projecten. Dus daar ligt een heel belangrijke rol voor de gemeente om het initiatief daarin te nemen en om ervoor te zorgen dat die burger daarin meegenomen wordt. Blijkbaar wil de burger wel maar hij doet het niet. Er zal dan toch een bepaalde kloof overbrugd moeten worden. Ik denk dat het initiatief daar vooral bij de gemeente zal liggen. Wat betreft het burgerpanelonderzoek: een compliment aan de 20 mensen die deel hebben genomen aan het rondetafelgesprek. Ik denk dat er heel veel waardevolle input geleverd is. Ik vond dit een mooi voorbeeld van burgerparticipatie en hoe burgers kunnen meepraten. Enkele interessante punten die daarbij ons naar voren kwamen, waren dat burgers die heel enthousiast zijn ook andere burgers heel enthousiast kunnen maken in de straten en wijken, om daar echt gebruik van te maken. Een ander punt - en dat is al vaker gezegd - is: houd het simpel, toegankelijk en vooral ook overzichtelijk. Werk in kleine stapjes en geniet van de kleine successen die je boekt. Zorg dat de participatie ook altijd op een eerlijke en oprechte manier verloopt. Zorg voor een wederzijds vertrouwen, want dan alleen is er een kans dat de participatie ook werkelijk slaagt. Wat het CDA betreft zal daarvoor een cultuurslag nodig zijn zowel bij de gemeente als bij de Kerkradenaars zelf die ook stapjes naar elkaar toe moeten maken. Dan kom ik bij de discussienota: hoe gaan we dit op poten zetten? Daar hebben we gekeken naar de verschillende modellen die daarbij ter sprake kwamen. Daarin stond de participatieladder, bij de meeste wel bekend. Wat bij ons niet zo bekend was, was de participatietrechter en het [ABCD ? onhoorbaar 02:01:20] model. Wij vonden vooral de participatietrechter interessant. Ik zal ook even uitleggen in welke fases die zich afspeelt: men werkt van een idee naar een ambitie, dan naar een plan en een concreet voorstel en vervolgens naar het eindresultaat. Wij vonden dit een heel leuk model om in te zetten voor korte termijn doelen waarbij het om incidentele karakters van projecten gaat. Het ABCD model gaat van een heel andere situatie uit: inventariseer in een buurt/wijk welke capaciteiten er aanwezig zijn, leg daar relaties tussen, activeer thema's en zet daar mensen op die daarmee aan de slag gaan. Wij denken dat dit een heel mooi model is om uit te proberen wat betreft de lange termijn doelen bijvoorbeeld in het sociale domein en dus meer een structureel karakter hebben. Dan kom ik bij de oplossingen die wij voor ogen hadden, maar nogmaals, even vanuit een brainstorm. Bouw participatie op twee pijlers, langs twee lijnen. In de eerste lijn staat de burger centraal en in de tweede pijler staat het thema centraal. Gebruik het ABCD model als de burger centraal staat. Werk met buurt- en wijkgroepen, zoek mensen bij elkaar die een gemeenschappelijk doel nastreven en ga daarmee aan de slag. Probeer die groepen voor een langere termijn in leven te houden. Aan de andere kant is de VIE misschien wel een heel mooi voorbeeld waarin je een thema centraal kan stellen. Incidenteel karakter, zoek binnen de hele gemeente naar mensen die dat project via de participatietrechter uitwerken. Je hebt een ambitie, een plan, een voorstel en

dan werk je naar een eindpunt. Vervolgens is de klus geklaard en ben je klaar. Dat zijn de grote lijnen hoe wij als CDA burgerparticipatie ons zouden kunnen voorstellen. Tot zover, Voorzitter.

J. Roland voorzitter

Dank u wel, meneer Boumans. We gaan luisteren naar de VVD. Wie? Voorzitter, ik mag daar wat van zeggen.

VVD Kirchroa

Ik heb ook deelgenomen aan die werkgroepen. Je ziet het nu vertaald en uitgebreid met enquêtes en et cetera, waar het naartoe zou kunnen gaan. Het is een lang proces en daar worden wat jaren voor uitgetrokken. Maar de basis is 'keep it simple'. Wie het hardst schreeuwt mag niet winnen, laten we het zo zeggen. Vaak wordt dit ondersteund door actiegroepen of politieke partijen die dit aansturen. Dit is wel begrijpelijk, maar het komt dan vanuit een bepaalde richting. Dat moet je niet wille, het moet vanuit de mensen zelf komen. Er moet een structuur zijn om de mensen te laten merken dat hun mening telt als het onderbouwd kan. De gemeente kan helpen dit te onderbouwen om tot een mogelijk resultaat te komen. Dan zeggen de mensen ook dat het loont om het aan te kaarten en worden ze niet tegen een muur gebonjourd. We moeten dit faciliteren op basis van het kan, mits je voldoet aan. En laten we dan eens kijken hoe we kunnen bijdragen. Als dit gevoel bij de burger gaat ontstaan, zul je zien dat er veel dingen gaan ontstaan waar zij met ideeën komen, waar je van bovenaf sturing aan zou willen geven. Je ziet het nog niet, maar als er vanuit de wijk geroepen wordt dat ze graag dingen willen, is dat hetgeen waar wij naartoe moeten. De gemeente is de gemeenschap en dat zijn we uiteindelijk allemaal. Het helpt als de mensen merken dat het prettig wonen is in een wijk en zich daar ook blijft thuis voelen. Probeer het simpel en begrijpelijk te houden, anders haakt men af. Dat is het hetgeen wij naar streven. Faciliteer dit en dan gaat het vanzelf.

J. Roland voorzitter

Dank u wel voor uw bijdrage, meneer Driessen. We gaan luisteren naar de Ouderenpartij, de heer Paas.

Fractie Ouderenpartij

Dank u wel, Voorzitter. Onze fractie denkt dat burgerparticipatie een proces van de lange adem is. In het onderzoek wordt naar onze rol als politiek gekeken, maar wij denken dat er ook eens een keer gekeken moet worden naar de rol van de ambtenaars. Zoals ik al eerder aangaf, hebben wij - zeker als het gaat om burgerparticipatie - proactieve ambtenaren nodig. De zorgen die wij uitspreken als Ouderenpartij is dat wij moeten voorkomen dat de burgers niet het vertrouwen in de politiek verliezen. En zeker als we kijken naar de landelijke politiek, zijn er allerlei redenen waardoor wij ons kunnen voorstellen dat burgers het niet meer zo zien zitten met de politiek in ons land. Gelukkig is in Kerkrade de afstand tussen burgers en politiek relatief klein. Luister naar die burger en neem die burger serieus. Dan schiet je er iets mee op, denk ik. Verder nog vind ik het jammer - als je kijkt naar het onderzoek - dat de ambtenaren hier niet bij betrokken waren. Dat had toch wel gemoeten, zeker als er gezegd wordt dat er een mismatch is tussen het perspectief van de ambtenaren en de burgers. Wat is het perspectief van die ambtenaar? Hoe kijkt die er tegenaan? Als je dat niet onderzoekt, is het heel lastig om de stelling te poneren dat er een mismatch is, enkel omdat burgers dat vinden. Die andere partijen heb je niet gehoord. Je moet ze beiden aanhoren en dan kan je de conclusie trekken of er daadwerkelijk van een mismatch sprake is. Dat was het, Voorzitter in a nutshell. Dank u wel. Dank u wel voor uw bijdrage.

J. Roland voorzitter

We gaan luisteren naar Burgerbelangen. Ik neem aan de heer Geers.

Fractie Burgerbelangen

Dank u wel, Voorzitter. Laat ik vooropstellen dat burgerparticipatie de komende jaren nog verder in relevantie gaat toenemen, waarbij wij het belang en meerwaarde ervan al jaren onderschrijven. Zoals u weet, Voorzitter, houden wij als partij al meer dan 30 jaar in alle wijken een spreekuur om zo onze burgers optimaal erbij te betrekken en nemen wij de input uit te wijken mee de raadszaal in. Ook zien we dat we als gemeente de laatste jaren niet hebben stilgezeten en betrekken we onze burgers op een aantal momenten bij het nemen van besluiten, zoals bijvoorbeeld bij de reconstructie van wegen of woningbouwprojecten. Belangrijke voorbeelden van burgerparticipatie zijn de verschillende wijkplatforms en ook zeer recent de kinderen. Maar Voorzitter, we zijn er natuurlijk nog niet. Ik heb vandaag een aantal keren gehoord dat communicatie en vertrouwen van essentieel belang is om de betrokkenheid en participatie te blijven vergroten. Hier moeten we dan ook zeker aandacht voor hebben en ook aan het begin van een proces is dit uitermate belangrijk. Eenvoudig communiceren en afspraken nakomen is een basisgegeven en dit moet ook

het basisgegeven zijn voor ons ambtelijk apparaat. Ook moeten we kijken dat mensen op een laagdrempelige manier kunnen participeren. Op een manier die niet veel tijd kost, ook buiten kantooruren want alleen zo, Voorzitter, bereik je ook jongerengroepen en groepen die niet de hele dag tijd hebben om aan te sluiten voor een participatietraject. Daarnaast Voorzitter, vinden wij dat burgerparticipatie niet statisch en flexibel moet zijn en zich moet kunnen aanpassen aan het vraagstuk en de wijk waar het plaatsvindt. De samenstelling van de wijk en de omvang van het vraagstuk kunnen namelijk een heel andere aanpak van ons als overheid vragen. Wat we kiezen moet dan ook de flexibiliteit en de ruimte bieden om op het juiste moment de juiste stappen te kunnen kiezen. Het model moet ons dienen en wij niet het model. Tot slot, Voorzitter, denk ik ook dat burgers hoofdzakelijk een toegevoegde waarde zien en de meerwaarde van participatie het grootst is, als iets zich afspeelt rondom hun eigen woning, want daar zullen we dan ook stevig op moeten inzetten. Tot zover, Voorzitter. Dank u wel, meneer Geers, voor uw bedrag.

J. Roland voorzitter

We gaan tot slot luisteren in eerste termijn naar de Partij van de Arbeid.

Fractie PvdA Kerkrade

Voorzitter, als laatste in het rijtje ga ik niet herhalen wat er allemaal al gezegd is. Dat wat er nog niet helemaal tot uiting gekomen is, zijn wat ons betreft die verschillende modellen die in de stukken staan en hoe we dat moeten gaan implementeren. Ons inziens is niet op voorhand te zeggen wat een geschikt model is. Die modellen zien wij meer als een leidraad die je per geval zou moeten gaan bekijken wat de juiste aanpak zou zijn. Dat is ook wat ik zojuist bedoelde met dat je kwaliteit moet delen en je moet kijken naar hoe vaak hebben wij de burgerparticipatie ingezet. In het begin zal je ervoor moeten zorgen dat je dat verhaal kwalitatief goed op orde hebt. Dat betekent dat je niet te hard van stapel kunt lopen. Daar hebben we betrokkenheid van ambtenaren en de politiek voor nodig. Maar ook - en dat is vaker gezegd - van burgers en het heeft tijd nodig. We moeten aan elkaar wennen en dat is ook al een keer gezegd. Vertrouwen komt te voet en gaat te paard, dus we zullen er hard aan moeten werken. Wat ons betreft dus niet in beton gegoten. We zullen de kleine stapjes heel zorgvuldig moeten zetten. Er is niet op voorhand te zeggen welk model er zou werken. Wel of geen trechter. Ik denk dat dat uiteindelijk per dossier anders zal zijn. Tot zover in eerste termijn. Dank u wel, meneer Gorissen.

J. Roland voorzitter

Dames en heren, ik sluit hiermee de eerste termijn af en ik wil u in de tweede termijn de gelegenheid geven om via hand opsteken op elkaar te reageren. Dus mocht iemand de behoefte hebben om iemand te bevragen c.q. nog een slotopmerking te maken, kan dat bij deze en zie ik de handjes graag tegemoet. Als dat niet zo is - en ik zie op dit moment geen handjes - ga ik over tot de sluiting. We hoeven geen besluit te nemen. We gaan nu geen gezamenlijke conclusie trekken.

9 Rondvraag

J. Roland voorzitter

U heeft allemaal uw input kunnen leveren. We hebben vandaag als het ware de participatie temperatuurmeter gemeten. Hoe denken de partijen in deze raad over de participatie? Dat hebben we ook gedaan met de gemeenschap via het onderzoek van Toponderzoek. Nu ligt er een opdracht voor de ambtelijke organisatie om aan de hand van alle temperatuurmetingen het verder uit te werken. Hierover wordt u en de gemeenschap van Kerkrade verder geïnformeerd. Als commissie en raad zullen we uiteindelijk een besluit moeten nemen en participatiebeleid moeten vaststellen. Dames en heren, dan wil ik u allen bedanken

10 Sluiting

J. Roland voorzitter

voor uw aanwezigheid deze avond. Ik wil de onderzoekers bedank en voor de goede rapporten. Ik wil de griffier bedanken voor het vele werk. Ik wil de werkgroep, mevrouw Paul, bedanken voor het voorzitten van de commissie. Er rest mij u allen een prettig kerstfeest te wensen. Ik zie u graag volgend jaar bij gezondheid weer terug in één van onze bijeenkomsten die we dan hebben. Dank u wel. Prettige avond nog.